

Styret i BN Bank ASA
Postboks 2415 Torgarden
7005 TRONDHEIM

VÅR REFERANSE

11/2171

DERES REFERANSE

UNNTATT OFFENTLIGHET

Offl. § 13 1. ledd, jf. fvl. § 13 1.
ledd nr. 2

DATO

12.12.2018

Merknader - endelig rapport

Finanstilsynet gjennomførte 23. november 2017 stedlig tilsyn i BN Bank ASA. Tilsynet var del av Finanstilsynets løpende oppfølging av bankens bruk av interne modeller for beregning av kapitalkrav for kredittrisiko (IRB).

Til grunn for disse merknadene ligger Finanstilsynets foreløpige rapport datert 19. juni 2018 og styrets tilsvaret i brev 29. august 2018.

Finanstilsynet har følgende merknader etter det stedlige tilsynet:

Ny strategi for bedriftsmarkedet

I 2015 vedtok bankens styre å avvike bedriftsmarkedsporføljen. [REDACTED]

[REDACTED] Senere i 2017 endret styret strategien slik at banken vil opprettholde en viss foretaksporfølje med engasjementer som IRB-modellene er tilpasset. I foreløpig rapport ba Finanstilsynet om informasjon knyttet til den nye strategien.

I tilsvaret redegjorde styret blant annet for størrelsen på nåværende porteføljer og rammer for framtidig porteføljesammensetning, og la ved dokumentasjon på styrebehandling, siste ICAAP mv.

Finanstilsynet tar styrets opplysninger til orientering.

Validering av PD for foretak

FINANSTILSYNET

Revierstedet 3
Postboks 1187 Sentrum
0107 Oslo

Telefon 22 93 98 00
Telefaks 22 63 02 26

post@finansstilsynet.no
www.finanstilsynet.no

Saksbehandler

Gabriel Støva
Dir. tlf 22 93 97 76

I vurderingen av PD-nivået benytter banken et estimat for langsiktig utfall for mislighold som sammenligningsgrunnlag. Langsiktig utfall beregnes som et vektet gjennomsnitt av misligholdfrekvens målt for en alvorlig nedgangskonjunktur og for normalkonjunktur, der gjennomsnittlig observert mislighold for perioden 2010-16 benyttes som mål på normalkonjunktur.

I foreløpig rapport reiste Finanstilsynet spørsmål om observert mislighold i en periode preget av lavt rentenivå er representativt for normale konjunkturer, og påpekte at dette kan gi for lavt nivå på langsiktig utfall. Det fremgår av styrets svar at banken er enig i at lavt rentenivå bidrar til lavere mislighold, men banken mener negativt produksjonsgap drar i motsatt retning, og vurderer perioden samlet sett som en normalkonjunktur. Finanstilsynet fastholder vurderingen fra foreløpig rapport, og ber banken utvide vurderingene av konjunktursituasjon og rentenivå i valideringen av PD.

Validering av LGD for foretak

I foreløpig rapport viste Finanstilsynet til at banken i vurderingen av LGD-nivået refererte til historiske observasjoner og en stresstest, uten å vise eller drøfte forutsetningene. Det framgår av styrets svar at forutsetningene for LGD i nedgangstid vil bli drøftet bedre i neste års validering.

I foreløpig rapport viste Finanstilsynet til AIRB-tillatelsens vilkår om lagring av data og systematisk validering av simuleringsmodellenes forutsetninger, og at banken i større grad bør validere strukturen på kontantstrømmene og undersøke om det kan være systematiske skjevheter i framskrivningene. I svarbrevet opplyser styret at banken jevnlig gjør analyser som på ulike måter er knyttet til bruken av modellen og framskrivningene som gjøres, og viser blant annet til en validering av makroforutsetninger som er inkludert i siste valideringsrapport. Finanstilsynet ber banken vise flere av analysene knyttet til bruk av modellen og framskrivninger i valideringsrapporten.

Re-kalibrering av foretaksmodeller

Banken opplyste i brev 18. august 2017 at PD for foretak var oppjustert og LGD nedjustert. Finanstilsynet vurderer nedkalibreringer som søknadspiktige modellendringer, og mottok en redegjørelse fra banken i brev 13. mars 2018. I redegjørelsen begrunnet banken nedjusteringen av LGD ved å vise til vurderinger i valideringen av stabilitet i porteføljen, lave tap, og innfrielse av enkelte engasjementer som var vurdert som ekstra tapsutsatte.

I foreløpig rapport skrev Finanstilsynet at beslutningen om å nedjustere LGD ikke er tilstrekkelig underbygget. Finanstilsynet viste til mangelfull drøfting av LGD i valideringen, og at LGD per 4. kvartal 2017 ligger betydelig under minimumskravet i AIRB-tillatelsen. I svarbrevet opplyste styret at modellene i henhold til tillatelsen kalibreres årlig for å opprettholde minimumsnivåene, senest i begynnelsen av juli 2018 da LGD ble oppkalibrert til et nivå som mer enn oppveier nedkalibreringen i 2017. Finanstilsynet ber banken påse at modellen kalibreres slik at det ikke blir nødvendig med hyppige oppkalibreringer.

Næringseiendom

Banken ble i forkant av tilsynet bedt om å forberede særskilte analyser av næringseiendomsporteføljen og tilhørende IRB-parametere. Banken viste blant annet til at vekst i sikkerhetsverdier de siste årene ikke har redusert LGD for porteføljen banken forvalter, og at tapene har vært lave. Finanstilsynet understreker at erfaringer fra tidligere kriser i Norge og andre land tilsier at mislighold og tap på næringseiendom i liten grad inntreffer i gode tider, men at tapene kan bli store i dårlige tider. Det tilsier konservative marginer i kalibreringen.

Finanstilsynet fikk oversendt til sammen 18 kredittsaker for gjennomgang av modellbruk i verddivurderinger av pant i næringseiendom. I foreløpig rapport viste Finanstilsynet til at modellvariable i enkelte tilfeller var endret og at banken mente dette var nødvendig for bedre tilpasning til modellene. Finanstilsynet påpekte at banken må ha retningslinjer for slike tilpasninger og at de må klassifiseres som overstyringer og analyseres særskilt i valideringen.

Det fremgår av styrets svar at banken har igangsatt et prosjekt for validering av overstyringer av modellinput, som gjennomføres i løpet av 3. kvartal 2018. Banken vil følge opp overstyringer, og tydeliggjøre retningslinjer på dette området.

Kopi av dette brevet bes sendt til ekstern revisor.

For Finanstilsynet

Bjørn Andersen
seksjonssjef

Gabriel Støyva
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.